

**Department of
Social Services**
Gid Pou Paran

Pano 1

Sevis Pou Pwoteje Timoun

Nom Ofisyèl Sosyal:

Nom Sipèvize a:

Kote Ofis la ye/Ajensy a:

Adrès:

Nimero Telefon:

Depatman Sèvis Sosyal la te etabli sou lwa Massachusetts pou pwoteje timoun e pou sipote fanmi. Se pati lwa sa ki mande pou nou fè yon envestigasyon le nou jwen yon rapô.

Li pa fasil pou paran leve timoun. Lè gen pwoblèm nan fanmi an, souvan se timoun ki soufri plis. Gid sa-a te ekri pou explike wôl ofisyèl sosyal ki nan Depatman an. Depatman an konpran ke sa se yon tan difisil pou ou menm avèk fanmi ou. Sonje ke bi nou se pou nou ede ou pran bon soin timoun.

Pano 2

Pou kisa yon ofisyel sosyal de Depatman an vini lakay mwen?

Yon ofisyèl sosyal vini lakay ou paske Depatman an resevwa yon rapô ke yon moun te kapab abize ou byen neglige timoun ou. Yo rele rapô sa-a "51-A" e se yon lwa eta Massachusetts la pase ke tout pwofesyonèl ki genyen rankont avèk timoun (tankou doktè, enfimyè, pwofesè, polis, ou byen moun ki travay avèk timoun) oblige efome Depatman an si yo panse ke yon moun ap abize ou byen neglige timoun ou. Endividia sa yo dwe bay rapô si yon panse ke yon moun ape abize yon timoun ou byen yo dwe paye yon penalite. Lwa sa-a pemet lot moun (tankou fanmi, zanmi, ou byen vwazen) bay rapô "51-A" si yo panse ke yon moun ape abize ou byen neglige yon timoun. Rapô "51-A" fèt pou timoun nan; li pa kont paran ou byen fanmi an.

Le ofisyèl sosyal la vini lakay ou, yo rele sa-a pati envestigasyon an. Yo pwale mande ou pou ou pale sou rapô a, e si ou vle, ou kapab genyen yon moun avèk ou. Lwa Massachusetts mande ke envestigasyon an fèt 10 jou aprè rapô a te fèt. (Nan yon ka de emèjensi, envestigasyon an ka fèt nan yon sèl jou.) Depatman an ape ekri pou yo fè ou konen rezulta envestigasyon an.

Ki sa ki pase nan envestigasyon an?

Ofisyèl sosyal la mete tout enfomasyon ansanm sou rapô ki te fèt la le yo pale avèk ou e tout manm fanmi ou. Ofisyèl sosyal la ape bezoin wè tout timoun ki lakay ou, espesialman timoun ke yo te bay rapô sou li a. Ofisyèl sosyal kapab vle pale avèk pwofese, pediat, moun ki travay lekòl timoun nan ou byen nimpôt moun ki genyen enfomasyon sou ka-a. Ou kapab bay ofisyèl la non lôt moun ki konen ou tankou yon pastè ou byen yon vwazen. Entevou sa yo avèk fanmi, ni moun ki konen ou byen ape trè empotan pou envestigasyon an.

Pano 3

Gid Pou Paran

E si mwen pa vle ofisyèl sosyal envestige fanmi mwen?

Pi fô nan ka yo, fanmi prefere travay avèk Depatman an nan envestigasyon an. Men, gen de fwa, yon fanmi pa vle pale avèk yon ofisyèl sosyal. Ou genyen dwa pou ou pa vle patisipe nan envestigasyon an, men fô ou kapab konpran ke se pou byen pitit ou Depatman an travay. Nan envestigasyon an, Depatman sipoze wè avèk fanmi timoun nan andan kay li. Si yon fanmi refize, yon vizit andan kay yo, ou byen fanmi a pa vle ofisyèl sosyal we timoun nan, Depatman an oblige shèchè èd nan la polis.

Kiyès ki bay rapô a? èske mwen kapab li li?

Depatman an pa genyen dwa pou yo pa bay identite moun ki bay rapô a. Ofisyèl sosyal la ape fè tout sa li kapab pou li dekri sa ki nan rapô a. Sonje ke ofisyèl sosyal la vini lakay ou pou li wè ke timoun ou nan bon soin. Le ofisyèl sosyal la fini avèk envestigasyon an, ou gen dwa mande li pou yon copi de rapô a “51-A” avèk envestigasyon an “51-B.” Anpil fwa ou kapab jwen copi yo. Men tout ka yo byen konsidere, e desizyon an fêt sou sa ki pi bon pou timoun nan. Si yo deside pa ou enfomasyon an, yo pap ba ou non moun ki te bay rapô a.

èske yo pwale pran timoun mwen?

Nan pi fô ka yo, non. Pi fo timoun ke Depatman an sèvi rete kay paran yo. Bi nou se pou tout timoun byen e pou nou ede paran yo pran soin timoun yo andan kay yo. Sèl si timoun nan nan gwo danje, nou fè tout sa nou kapab pou nou kembe fanmi an ansam.

Lè nou retire yon timoun kay paran li, nou ka mande paran an pou li idantifye non fanmi ke timoun nan kapab rete lakay yo. Si Depatman an santi ke timoun nan nan anpil danje, nou kapab mande leta pemisyon pou nou retire timoun nan kote li ye a. Gen ka ki ra ke Depatman an santi ke timoun nan anpil danje, e nou retire li kote li ye a anvan nou gen pemisyon, men nou bezoin parèt devan jistis yon jou aprè. Sonje, ke bi se pou timoun nan retouren lakay li. Depi ou wè ke nou retire yon timoun kay paran li, se pou byen li nou fe sa.

Pano 4

èske Depatman an konsidere ou kom kriminèl?

Non. Depatman an pa konsidere ka sa yon kom ka kriminèl e yo pap arête ou. Men, si nou sipote abi sexuèl, ou nimpôt lôt abi, lwa a di ke Depatman an dwe fè polis konen e yo genyen dwa pou konsidere li kom yon ka kriminèl.

Ki dwa mwen genyen?

Dwa ou genyen se:

- Dwa pou ou fè envestigasyon an nan lang ou.
- Dwa pou ou pale avèk yon avoka ou byen pou ou genyen yon avoka avèk ou nimpôt le ou vle. Si Depatman an shèshè ed nan men lèt la, ou dwe shèshè yon avoka. Si ou pa kapab peye yon avoka, jij la ape jwen youn pou ou.
- Dwa pou Depatman an ekri ou pou li di ou si li sipôte ou byen si li pa sipôte rapô a.
- Dwa pou ou mande nimpôt kesyon e pou tout kesyon ou genyen de pwosè a avèk rapô a repon.

Ki sa ki pase aprè yon envestigasyon?

Aprè envestigasyon an “51-B”, Depatman an ape deside si li sipôte ou byen si li pa sipôte sa ki nan rapô a. Si li pa sipôte, sa vle di ke li pa jwen anyen valab ke timoun nan te soufri yon abi. Depatman an pap genyen anyen pou li wè avèk fanmi, si non ou te deja genyen yon ka avèk li ou byen si ou mande sèvis li. Si li sipôte sa ki nan rapô a, sa vle di ke Depatman an jwen yon rezon valab ki fè li wè ke timoun nan te soufri yon abi. Si pandan envestigasyon an, ofisyèl sosyal la jwen non moun ki te fè timoun nan abi, li ape mete nan rapô “51-B” a. Aprè envestigasyon an, si fanmi ou bezoin èd, yon ofisyèl sosyal ape kômanse yon “Family Assessment.”

Pano 5

Ki sa yon Asesman Fanmi ye?

Se pwosè Depatman an sèvi pou jwen e evalwe enfomasyon sou fanmi ou. Sa se yon opotinite pou ni ou menm ni ofisyèl sosyal la gen shans pou nou konen youn lôt. Nou ape ankouraje ou pou ou patisipe nan pwosè sa-a, e pou ou idantifye lot moun ki bay plis enfomasyon.

Le ofisyèl sosyal la fe asesman sa-a, li kapab wè si fanmi bezoin èd, ki jan pou li bay èd, ou byen ki moun ki bezoin èd. Plis, li fè ou konpran pou ki sa Depatman an ape sèvi fanmi ou.

Si ou genyen yon ka avèk Depatman an deja, e nou gen tan fè yon asesman, DSS pa pwale fè yon lôt. Men, Ofisyèl la kapab deside fè shanjman nan sa ki fèt la deja. Si asesman an di ke fanmi an bezoin èd, ofisyèl

sosyal la pwale fè yon Plan de Sèvis avèk patisipasyon ou. Nan plan sa-a, yo kapab mete randevou doktè pou ptit ou pou, le pou ptit ou ale lekòl, jan ou ape pran soin ptit ou, ou byen konsil ke Depatman panse ke fanmi ou bezoin. Tout bagay sa yo ape genyen yon lè pou yo fèt e le sa yo ape nan Plan de Sèvis la.

Depatman an bezoin pou Asesman an fini nan 45 jou. Si ofisyèl la wè ke ou bezoin sèvis, li ape refere ou menm lè ke li wè ou bezoin sèvis yo. Depatman an ape renouvre desizyon pou li sipôte rapô a. Sa vle di ke desizyon an kapab shanje.

Eske mwen genyen yon shans pou mwen pa dako avèk desizyon Depatman an?

Wi. Si ou pa dakô avèk desizyon an, ou kapab:

- Shèshe wè avèk ofisyèl sosyal la avèk sipèvize li pou ou di yo pou ki sa ou pa dakô avèk desizyon an.
- Ekri yon lèt ofisyèl ki genyen tout rezon enpotan ki dekri pou ki sa ou pa dakô avèk desizyon e mande pou yo mete let sa-a nan dosyé Depatman an.
- Se pou ou patisipe nan youn nan pwochè Depatman an. Pwochè sa-a rele “Fair Hearing.” Se le moun ale kote Depatman an pou yo eseye shanje desizyon an. Pwochè sa-a ede ou montre Depatman an si li fè envestigasyon li an mal.

Pano 6

Pou ou komanse pwochè “Fair Hearing” la, fô ke ou ekri yon let bay Depatman an nan 30 jou apre ou jwen papye ki di ou ki desizyon Depatman an pran aprè envestigasyon li te fe a. Nan lèt la fô ke ou mete:

- Non ou, adres, avèk nimero telefon ou
- Dat desizyon an te fèt
- Non timoun ou
- Non e adres ofis la ki te fè desizyon an
- Desizyon ke ou vle shanje a
- Kopi lèt Depatman te voye ba ou.

Voye lèt la nan: Massachusetts Department of Social Services
Fair Hearing Office
24 Farnsworth Street
Boston, MA 02110

Fo ke ou voye yon kopi lèt la nan Director of Area Office, Regional Office, Contracted Provider Agency or Foster Care Review Unit.

Genyen yon lôt pwochè pou ou pase ki rele “Grievance Process.” Pwochè sa-a ede ou shanje desizyon ke “Fair Hearing” la ka pa shanje. Pou ou kômanse pwochè sa-a, fo ke ou voye yon lèt bay Director of Area Office, Regional Office, Contracted Provider Agency or Foster Care Review Unit.

Fô ke ou voye lèt ou a nan 30 jou aprè desizyon Depatman te fèt. Nan lèt fô ke ou: dekri desizyon an, dat avèk ofis ki te pran desizyon an, rezon ke ou ekri lèt la e tout enfomasyon ki nesesè. Depatman ape voye yon lèt ba ou nan 21 apre ou fè lèt la.

Ki jan pou mwen jwen kontak avèk Depatman Sèvis Sosyal la?

Ofisyèl sosyal ou ape ba ou nimero telefon Area Office la ki ape sèvi fanmi ou. Ou met rele de 8:45 a.m. – 5p.m. shak jou lè Lundi a Vendredi.

Pano 7

Ki jan de sèvis ke Depatman an bay fanmi?

DSS ofri plisyè sèvis. Ofisyèl sosyal ou kapab explike ou byen ki sa Depatman an ofri:

- Kontwol ka

- Sipô pou fanmi tankou lè ou bezoin mwayen pou pran soin ptit ou, èd pou paran, konsil, avèk lôt jan de sèvis.
- Sipô pou fanmi ki soti nan lôt peyi. Yo ape ede fanmi sa-a yo avèk lang e diferans kiltirèl.
- Enfomasyon avèk referans pou lôt ajensi
- Kay pou timoun ki gen emèjensi
- Sèvis pou fanm ansent
- Sèvis pou prevansyon abi sexuèl e tretman
- Sèvis ou vyolans domestik
- Referans pou moun ki pran dwôg ou byen ki bwè
- Soin pou timoun ki pa kay paran yo
- Adopsyon

èske genyen lot ajensi ou byen kote mwen kapab rele ki bay fanmi èd?

Genyen lôt ajensi ki ede fanmi ki nan bezoin. Genyen 2 ke nou mete e ofisyèl sosyal ou ape ede ou jwen lôt ki existe nan kominate ou.

“Parents Helping Parents” ki vle di paran kap ede paran, genyen plisyè gwoup ki sipote paran. Rele 1-800-882-1250.

“The Parental Stress Line” ki vle di Paran ki genyen pwoblèm, se yon sèvis ki 24 sou 24 pou fanmi ki genyen bezoin. Rele 1-800-632-8188. Si ou konsène de yon timoun ou byen si ou genyen nimpôt ijans, ou mèt rele **Child-at-Risk Hotline** nan 1-800-792-5200, aprè 5 p.m., weekend e jou konje. Depatman an genyen yon **Ombudsman’s Office** ki la de 8:45 a.m. a 5 p.m. pou ede rezout pwoblèm. **Rele 617-748-2444**

Massachusetts
 Department of Social Services
 Central Office
 24 Farnsworth Street
 Boston, Massachusetts 02110
 Harry Spence, Comisionè
www.mass.gov/dss

Pano 8

Sèvis ki Pwoteje Timoun

Pran soin timoun
Massachusetts

